

SZABOLCS

(Telefonsz. az Interurbán hálózatban: 132.)

POLITIKAI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban: 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Szerkesztőség: IV. ker., Vasuti-ut 17.

Kiadóhivatal: Iskola-uteza 3.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van

Magyar Nyugdíjbiztosító Intézet Részvénytársaság.

A megélhetésért való küzdelem látára, gondolkodóba esnek mindazok, akik embertársaik szomorú helyzetét szívükön viselik. A humanizmus magasztos érzete, tette sarkalja azokat, akiket a gondviselés gondolkodó fővel, kedvező anyagi viszonyokkal áldott meg. Innen keletkeznek amaz áldásos intézmények, melyeknek emberbarát icélja a szerencsétlőneken, szűkölködőkön segíteni.

Azonban azt vagyunk kénytelenek tapasztalni, hogy a jótékony intézetek nem képesek segíteni minden szegénynek szerencsétlen helyzetén. Azt tapasztaljuk, hogy vannak szerencsétlenségbe jutott olyan szemérmes szegények, akik inkább nyomorba vesznek, mintsem a jótékonyaság asztalához üljenek.

A mai nehéz megélhetési viszonyok között, kevés olyan ember akad, aki képes legyen az öregség idejére, kényelemről, vagy türethető viszonyról gondoskodni. A hivatalnok szerény fizetéséből nyugdíjalapra levonnak bizonyos összeget és a hivatali teendők végzésére képtelen emberek meg vannak mentve a nélkülözés rettenetességétől; de mily sokan vannak, akik nem tiszt-

viselők, akikről a tisztviselői nyugdíjalap nem gondoskodhat.

Ezért látjuk szívesen, ezért fogadjuk örömmel, hogy keletkezőben van a *Magyar Nyugdíjbiztosító Intézet Részvénytársaság*, mely célul tűzte ki ama házaspótlását, mely a jótékony intézetek működése és a nagy közönség között fennáll.

Miként jeleztük, a nyugdíj intézetek és a jótékony intézmények, nem képesek a nem hivatalnok, előregedett, munkára képtelenné váltakról gondoskodni. Hallani véljük, hogy ott vannak a biztosítótársaságok, melyek alkalmat nyújtanak, hogy a nem hivatalnokok, bizonyos meghatározott időre, vagy övéik javára életbiztosításokat kössenek. Feledik azonban, hogy a biztosítótársaságok díjtételei annyira magasak, hogy azokat a szerény viszonyok között élő ember nem bírja. Lehet sok, más olyan körülményt is felhozni, melyek azt igazolják, hogy az életbiztosítás lehetősége, messzeáll azon céltól, melyet a Nyugdíjbiztosító Intézet maga elé tűzött.

Ez az intézet 400,000 korona alap-tőkével s olyan díjtételekkel indul meg, melyek biztosítékul szolgálnak arra, hogy kis hivatalnok, kereskedő iparos, és mások részesei lehetnek emberbaráti ren-

deltetésének. A részvénytársaság a számszerűség csálhatatlanságára alapította számítását és tekintetbe vette, hogy azokról is gondoskodni kell, akik nem lehetnek tagjai a nyugdíjalapoknak, akik nem bírják el az életbiztosítás drága voltát. Ha tehát valaki részvényt jegyez, befektetett pénze kockázat alá nem esik, ha bárki tagja lesz a nyugdíjbiztosító intézetnek, nyugodtan gondolhat a rokantság idejének bekövetkeztére.

Olyan kedvező körülmény ez, melyet szem elől nem téveszthetnek, akik nem a kórházat, nem a szegényházat tekintik vénségük menhelyének. Olyan körülmény ez, mely a befektetett fillérek gazdag gyümölcsét helyezi kilátásba. Ez az intézet megérdemli, hogy felkaroltassék, támogatásban részesüljön.

Ezt annál inkább elvárhatjuk, mert a szegénység zugolódik, fenyeget. A szegénység panaszát kibékíteni, mindnyájunk kötelessége, a társadalom kiváló feladata.

Ez a részvénytársaság nem gazdagodási szándékból alakult. Ennek célja emberbaráti és nem az ígéretek castrangján, hanem józan számítás, a számtan igazságán alapszik. Kiábrándulhattunk már a kétes ígéretek bizonytalanságából és igazán ideje, hogy szolid alapon

TÁRCA.

Elmult egy esztendő...

— Elmondotta dr. Silberfeld Jakab, 1908. szeptember 26-án Aranyosmaróton. —

(Folytatás).

Egy szegény ágrólszakadt koldusról szól az ének, aki lerongyolódottan, számalmasan hiányos és kopott ruházatban jelenik meg egy jótékony ember előtt. Ez megsajnálja őt és tetőtől-talpig vadonatúj öltözéket ad reá. De elmenvén a szegény ember egy kapu alatt, ledobja magáról a kapott ruhát és ujra régi rongyaiba burkolózik. Kérdik tőle ennek okát. Erre ő így felel: ha ilyen fényes drága ruhában kéregetek, akkor senki sem fog adni alamizsnát.

Izrael gyülekezete ma az Isten előtt könyörög áldásért és boldog életért. Hogyan nyerhetnénk meghallgattatást, ha most is gögös büszkeség köntösével, képzelt kiválóságunk fényes öltözékében járulunk előbe?

Szegények és inségesek gyanánt koptatunk a Te ajtóidon. Mert itt ma hamisítatlanul, igazi mivoltunkban, az önámítás

és porhintés nélkül mutatkozva belátjuk, hogy szegények vagyunk cselekedetekben, ügyefogyottak alkotásokban és megrendülve, megremegve állunk itt annak a színe előtt, aki Izrael dicséretei fölött trónol. Ilyképen sajátmagunk megismerése vezet bennünket az igaz megtérés útjára, a tesuvó felé. Erre figyelmeztet bennünket a raus basónó ünnepeinek fősége nagyszerűsége. Egész esztendő folyamán, amíg mindenki fut és fárad az anyagi javak érdekében, amíg az élet túlekedésének zsvajva elfojtja a kebel szelidebb hullámzását, beleringat bennünket a lázas versengésnek lüktetése a lelkiismeret aluszékonyosságába. Nézzétek a molnárt. milyen édesdeden szunnyadozik, amíg a malom működésben van, amíg a kerekék zugnak-zakatolnak, de rögtön felébred, ha a zaj megszűnik. A mi jobb érzésünk is egész esztendőn keresztül az élet vásári lármája közben, az élet taposó malmának zugása mellett tétlenül szendereg. De a mai nap áhítatos csöndjében, amikor szünetel a gép, ébred, emelkedik, szárnyakat kap a lélek, kiemelkedik a mindennapiság szűk köréből, az emberiség magasabb rendeltetésének tudatára eszmél és önmagát vizsgálja. Vizsgáljuk meg hát tüzetesen utjainkat és magasabb hivatalunk tudatára ébredve visszatérünk bűnbá-

nón az örökkévalóhoz. Ne féljünk ugyanis hogy az ember egy mikrozmosz, egy kis világ. As örökkévalóságnak egy halavány árnyéka ő. És talán erre céloznak bölcseink, amidőn azt mondják, hogy mikor az Isten a világot megteremtette, ez nem tudott szilárd alakot ölteni, folyton a khaotikus állapotban sülyedt vissza. míg végre megteremtette az Isten a bűnbánatot, a megtérést és ez lőn a világnak szilárd fundamentuma. Az emberiség sem tudna fönnállani, ha csak a bűn uralkodnék ha csak a gonoszság, az irigység és az elvetemültség hódítana meg minden tért e földön. De a megtérés, meg a bűnbánat, vagyis az a jelenség, hogy megvan bennünk a romboló principiumot ellensúlyozó nemes és jótettekre sarkaló sugallat is, ennek köszönhető a világ a fönmaradását. De mi is csak ennek segítségével oldhatjuk meg a lét problémáját. Csakis ha mint a nagy mindenség egy részét képzeljük el magunkat, csakis így vagyunk képesek megnyugtató momentumot találni az elmulás és az örökös megsemmisülés borzasztó gondolatával szemben. Mert ha utainkat, az élet útját vizsgáljuk, annak tulajdonságai közül legelőször is ennek a rövidsége ragadja meg figyelmemet.

Eletünk 70 legfőlebb 80 esztendő és ez

Eislér Károly divatáruházában Nyiregyházában

rendkívüli nagy választékban érkeztek meg az újdonságok ugymint:

kalapok, cipők, nyakkendők, kocsitakarók, vállkendők, harisnyák, fehérneműek, kézimunkák, ruhadiszek, parfümök stb. Telefon 114.

Lapunk kapható: Kiss T. Emma, Hirschler Mór és özv. Rottaridesz Istvánné tőzsdéjében. Mai számunk 10 oldalra terjed.

nyugvó intézetek kezébe adjuk terhes munkával szerzett filléreinket.

Akik érdeklődnek ezen intézet célja iránt, készséggel szolgálunk felvilágosítással, mert tudjuk, hogy azon embertársainkon segítünk, akik később kénytelenek volnának hozzánk fordulni, közpénzen fenntartott jótékony intézeteink szük kegyelméhez folyamodni.

Ne összedugott kézzel, ne lehunytt szemekkel várjuk a jövő esélyeit, hanem segítsünk magunkon, mert az Isten is akkor segít. Erre pedig kedvező alkalmat nyújt az általunk méltatott, emberbaráti intézet.

A „Nyiregyházi Leányegyesület”, mint a jótékonyág nemtője.

A földön nincsen nagyobb hatalom, mint a szeretet. Az égben fönn a csillagok mögött nem termelt az érzelmeknek szebb virágja, mint a szeretet. A szeretetnek szava lágy, és úgy ölel, mint ölelő karok, ha a szegénynek siet a segítségére. A szeretet egyetlen könnyel ezer könnyet szárít és ujjainak bársony-simogatásával betegeket gyógyít. Nem volna fecskefészek, ha a pihegő keblű kis madarak nem szeretnék egymást. Halott lenne az erdők mélye, ha keresztül rajta nem suhanna a szeretetnek szelleme. A szeretet nemcsak érzelem, de a gondolatok között is a legfenségesebb: mert erre a gondolatra alapította Isten a nagyvilágot. Ez a gondolat hozza közelebb az embereket is egymáshoz. És ezt a gondolatot hirdette két estén minden beszédnél ékeesebb cselekedettel a „Nyiregyházi Leányegyesület”. Szívük nemes sugallatára és a szeretet szavára hallgattak ama lelkes, minden nemesért hevülő lányok, akik ernyedetlen buzgalommal, akadályt nem ismerő lelkesedéssel propagálták és rendezték ezt a két fényesen sikerült előadást a szegény iskolás gyermekek számára fenntartott népkönyha javára.

Tündérkertté, oázisá varázsolták a színpadot: tündérek játszottak és szívek dobogtak benne . . . Nyiregyházián, a sivár homok-sivatagban zöld pálmaliget és üde forrás-csobogás . . .

Az előkelő, a társaságbeli, az uri lányok

a kevés is csak akkor ér valamit, ha a nekünk rendelt hivatást buzgón és eredménydusan teljesítettük. Az idő magában véve egy üres keret, tovaillanó sugár. Csak ha tartalmat adunk neki, csak ha a bennünk rejlő kvalitásokat kifejlesztjük, csak így rögzíthetjük meg azt és tehetjük maradandóvá. Ha tehát tüzetesen vizsgáljuk utainkat, a bizonytalanság sötéttségében három szeliden rezgő csillag világít felénk. A bűnbánat az egyik, mely csak akkor igaz és értékes, ha az őszinte imádság és a helyes cselekedetek kíséretében mutatkozik.

Mi is a boldogság felé igyekezünk, de utunkban áll egy rohanó folyam, az életnek bőszen száguldó folyama. Ennek harsogó hullámain kell átgázolnunk a boldogság révpartja felé. Észtelenségünkben, balgaságunkban beledobjuk minden kincsünket, örülten hajszoljuk a szerencsét, minden örököt belevetjük a háborgó hullámokba, de hasztalan, reményeink cserben hagynak, ábrándjeink szétpattannak, mint a buborék. Látjuk, hogy a kétségbeesés kavargó örvénye fenyeget, és mégse juthattunk el a boldogság partjára. Végre megpillantjuk szorongatásunkban életünk s sajkájának kormányosát, az Istent, aki eddig is ott volt mellettünk, csak elvakult szemünk nem látták meg. Odanyújtjuk

köpenye kitarul — szegény, éhez, szenved, szurtos kis pofák ráborulnak: a szeretet, az egyesíti őket — és ragyogva csillan minden egyes hálás könnycsepp a köpenyen — mert a Leányegyesület a szegény gyermekek géniusza . . .

*

Dr. Gyógykuthy Elvira volt a címe az első számnak. Az előadás, a melyen Nyiregyháza társadalmi életének minden rétege képviselve volt, a műhöz és az előadókhoz méltó volt. *Bozán* Ilonka, dr. Gyógykuthy személyesítője nehéz szerepét kifogástalanul játszotta végig. Bájosabb doktorkisasszonyt elképzelni sem tudok. Ebugati Ebfalvy Eulália szerepében *Sevty* Lily excellált. Pompás komikummal játszotta rendkívül mulatságos szerepét, úgy, hogy a közönség ki sem fogyott a kacagásból. A gazdasszony szerepét *Brits* Erzsike játszotta elbájoló kedvességgel, kapott is sok tapsot. Sokat mulatott a közönség *Kálnay* Lenke alakításán, aki kitűnően adta a hentesnét. A jól megérdemelt tapsokban osztozott vele a leánya, *Faragó* Mariska is. Nagy sikere volt *Jutka* szerepében *Menyhért* Margitnak és *Sanyaru* Vendelné szerepében *Siposs* Margitnak. Henceginé szerepét *Pintér* Margit játszotta finoman és találó hangléjtéssel. A kis „prepa“-t *Tessik* Margit kitűnően adta. Nagy tetszést aratott *Oláh* Margit Tévedyné szerepében. Az előadók közül ki kell emelnünk *Pelchrimovssky* Sárít, aki *Torkody* Almát igen finom izléssel játszotta.

És most váltsa fel egy percre a költészet a prózát, mert ami most jön, az dalt érdemel.

Merengő lelkem csodás fény mellett,
Illanó regéket álmodásban kerget. —
Tündérpillangók száz virágra szállnak,
Bübájós rózsák országában járnak.
Titkos varázslattal hárfá peng ottan,
Csábító lejtéstől a szívem megdobban.
Csudaszép lengésben árnyak ölelkeznek,
Leánykák és leányzók bűvös táncot lejtnek.
Csupa zengés, dallam, meseföldön minden,
Baldog akit álma odaröpit innen. —
Mesék lágy hangjára menekül a bánat,
Itt hagyunk a földön minden gondot, árnyat . . .

Kovács Irénke, a mesetündér, aki oly megejtőn, lágyan csicseregte el nekünk a *Hófehérke* meséjét, fogadja édes mindnyájunk hálás köszönetét, amiért kiemelt bennünket a hétköznapi élet vásári zajából és elvitte a lelkünket messze, messze, — és mi

neki megmaradt utolsó kincsünket, az őszinte bűnbánatos megtérést és így eljutunk a boldogság epedve áhítozott révpartjára. Miért lamentálnánk, mit beszélünk, mit mondhatnánk és mivel igazolhatnók magunkat ha a boldogságra törekszünk. Ha utainkat tüzetesen vizsgáljuk, akkor visszatérünk az Örökkévalóhoz, mert csak nála vagyunk az igazi boldogság, övé az igazság és őt illeti meg imádatunk.

Azért hozzád emeljük szívünket és kezünket a múlt és a jövő évek mesgyénjén Örökkévaló, buzgó imádság epekedésével ajkainkon. Hatalmas Isten, tied a testünk, tied a lelkünk, a te végtelenségednek méhéből sorakozik elő az örökkévalóság tengerébe alázuhanó századok tömege, ó légy könyöröltes a te teremtményeid iránt. Add, hogy felgerjedjen bennünk az irántad érzett szeretet és hálaadásra indíttassék a mi szívünk. Midőn haragszol, ne büntess bennünket. Szent hevedben ó ne sujtson büntető igaz kezed. Távolsíts el házaink tájékaról szomorú bánatot és keserves könnyhullatást. Permeteztesd reánk áldásodnak harmatát az év kezdetétől annak végéig. Dicsérd lelkem az Urat és egész bensőm adjon hálát szent nevének. Ámen.

úgy éreztük, hogy ismét gyermekek lettünk. Főlébredtek lelkünkben a múlt emlékei, a melyek egy életen által elmerülve a hétköznapi gondok és küzdelmek tengerébe, elnyomva a kenyérért való harcnak kábító csatazajától, pihentek, szunnyadtak, szóhoz nem juthattak. És mi gondolkoztunk és éreztünk úgy, ahogy csak gyermekek tudnak . . . Fakad a rózsa, rügyzik a bimbó, tavaszi szellő sugja regéit, óh, mily szép az élet! . . . Tükröcském, tükröcském, a falon! . . . Nékem zengenek az erdő madarai, értem őlt diszruhát a természet, életkedvet, vidámságot lehel köröttem minden, van-e szebb a föld kerekén, mint gyermeki szívvel lejteti át az élet gondjain és hinni, óh hinni, hogy az enyém minden, amit óhajtok és amit a szemem megkíván . . . a szívem ismét fiatalon dobog . . . De ah, a hófehérke meséje véget ér . . . visszazökkenünk a régi kerékvágásba — már nem vagyunk gyermekek, hanem beteges kedélyű, érzélgős emberek, és a rideg, sötét árnyak ismét felhőt lehelnek homlokunkra.

Az előképek gyönyörűek voltak, mesteri kézzel összeállítva. *Hófehérke*: *Liptai* Duci, olyan volt, a milyenek a mesék *Hófehérkéjét* képzeljük: vér, hó, ében. *Aranyország hercege*: *Kiss* Jolán pedig olyan volt, mint egy mesebeli herceg. *Legifj. gr. Pongrácz* Jenő daliás király volt, *Lórenca* Gitti és *Kelner* Bözsínél szebb királynékat pedig festeni sem lehet. *Kelner* Bözsi kezében almával a görögök szép *Helénájára* emlékeztetett. *Kis tündérek, törpék, piros gombák, jános bogárkák!* ki tudna benneteket megénekelni? *Ti táncoló koboldok, ti csókot szóró tündérek, aranyosak voltatok mind-mind, nagyon.* A kis virágok élükön nemtőjükkkel: *Egert* Rózsikával isteniek voltak. Egy csokor ibolya és középpütt egy viruló rózsa. És a viruló rózsa a bájos *Egert* Rózsika és körötte a kis ibolyák csodásan lejtették a virágok táncát. *Az álom: Oláh* Margit. Táncal jellemezte az álmot, érintésére álomba merült minden . . . a tollam is félálomban sercegi: álom volt, nincs toll, mely lefesse. *Erdei tündérek, udvari táncosnők, stb.* Nem tudom én, melyik volt szebb, melyik dicsőbb, melyik nagyobb?!

Három babérkoszoru van a kezemben. *Kégly* Szeréné az egyik. Ő, aki olyan sokat fáradozott és ilyen nemes, önzetlen jótékonyágnak szentelte magát, aki mindenütt volt — bár sehol sem láttuk, megérdemli, hogy meghajtsuk előtte az elismerés lobogóját. A másik koszoru *Ungár* Erzsikét és *Eckerdt* Irénkét illeti meg; az előbbi a szindarabot tanította be és dirigálta nagy szakavatottsággal és igazi művészettel; utóbbi pedig symphoniát rendezte és tanította be igen ügyesen. A harmadik koszoru a *Percel* Karoláé. Őt és művészetét méltatni felesleges. Jongleur-kézzel tanította meg a port repülni!

Asmadai.

Fehér angora

boát, muffot

meglepő szépen tisztít

Gabulya Mihály

kelmefestő-, vegyi-ruhatisztító- és plissirozó-intézete Nyiregyházián, Pazonyi-u. 13. Trinyi-szálló udvar.

Telefonszám 129.

Legjobb bevásárlási forrás

Telefonszám 129

KOHN IGNÁCZ női-, férfidivat és rövidáru üzlete

Nyiregyházián, Városház-palota.

Szörme boák és muffok óriási választékban kaphatók.

Eger biboros érseke és a zsidó pap.

Dr. Kelemen Adolf, Fogaras vármegye főrabbi, az országos híru hitszónok, kit mi nyiregyháziak, aranyszájáért és arany szívéért egyaránt becsülünk és a ki minden felekezeti szívébe véste magát helyi működése révén, a következő poétikus levélben köszöntötte 80-ik születése napja alkalmából az egri érseket.

Főmagasságu és Főtisztelendő Biboros-Érsek Ur! Kegyelmes Uram!

Alázatos lélekkel borultam le a szent engesztelő napon az Ur oltárára és csendes imámban hosszú, zavartalan boldogságot könyörögtem le a mennyei Atyától Eminentiadra, arra a Főpapra, akinek munkájából az emberszeretet erényének fénye árad az édes magyar hazára.

A XIII. század egyik lánglelkű bölcslőjének, Maimonides Mózesnek szellemében cselekedtem, ki a levita Chasdaj rabbinak azt írta: A népekről táplált véleményemet tudakolod; tudjad meg hát, hogy Isten a szívre és érzelmekre tekint; aki tehát lelki tisztaságban, istenismeretben tündöklék, ez az örök életnek léssen az osztályosa. Szívem minden dobbanásával érzem és vallom, hogy Eminentiad az örök üdvösségnek részese itt is, tul is.

Négy esztendeje mult augusztusban, hogy a nyiregyházi róm. katolikus templom fölszentelése alkalmából a nyiregyházi status quo és orthodox izraelita hitközségek küldöttségét vezethetx Isten áldó kegyelméből Főmagasságodnak magas színe elé — s e réam nézve örök emlékü napon Eminentiad így szólott: 76 esztendő öreg ember vagyok és ebből 65-öt a munka foglal le.

Csak kristálytisza lélek, arany szív, derült kedély és nyugodt lelkiismeret adhat ilyen szavakat a béke és vallásos szeretet Istentől fölkenet Egyházfejedelmének beszédes ajakára.

Főmagasságu és Főtisztelendő Biboros Érsek Ur! A szó, az irás ragyogó képességét, az erény törhetetlenségét, Isten csak a választottjainak adja. Eminentiad is az Urnak ilyen választottja. Azon az erkölcsi magaslaton, amelyen Főtisztelendő Biboros Érsek Ur áll, az embereknek apró és képzelt különbségei elenyésznek és egyenlő jogu polgárt lát mindenki, széles e hazának minden igaz fiában. Szívén, lelkén harmónikus munkája gyógyítsa meg sívár, kusza, vigasztalan társadalmi életünket. Szálljon erő és egészség a viharedzett ölelő karokba, melyekkel átfogja magyar nemzeti államiságunk védő bástyáit. Hassa át isteni erő Eminentiadat; gördítse le a türelmetlenség sulyos kövét a jogegyenlőség és testvériség kutjáról közös munkában az Eminentiadhoz méltó hatalmasokkal, hogy így a nemzettestbe olvadt szívvel-lélekkel magyar zsidóság is égő szomját annak vízből nyithesse. Vajha megérné munkájának gyümölcsét! Hiszen akkor mi is, magyar zsidók, látni fogjuk a napot, a mikoron bennünk, a magyar kultúra önzetlen munkásaiban nem az ellenséget hanem a barátot, a testvért látjuk. Engedje a Mindenható, hogy soká munkálhasson e szebb jövő megalapításán. Áldást terjesztő, hosszú, zavartalan, boldog életéért nem szünik meg imádkozni, Főmagasságu és Főtisztelendő Biboros Érsek Urnak szívből hódoló

legalázatosabb szolgája
Dr. Kelemen Adolf
Fogaras vármegye főrabbi.

Főtisztelendő Főrabbi Ur!

Köszönettel vettem születésem 80. évfordulója alkalmából e hó 9-éről kelt levélben kifejezésre juttatott szíves üdvözlőleveleket.

Isten nagy ajándékából hosszúra ter-

jedt életem folyamán két nagy erényt iparkodtam mindenkor magamban egyesíteni és törekedtem embertársaimban azok egyesítését előmozdítani. Ez a szeretet, az igazsággal párosulva, — és az igazság szeretet által mérsekelve. Hiszen a vallások és meggyőződések korlátaival szétválasztott embereket testvéri találkozára hozták össze ezen nagy erények, mint a közös mennyei Atyának fiait.

Lelkiismeretem nyugalmával mondhatom, hogy életem folyásában semmi sem akasztott meg engem azon az uton, melyen a szeretettel párosult igazság vezérelt.

Szíves megemlékezését újból megköszönve, melegen viszonzom szíves jókívánatait.

Eger, 1908. évi október hó 13-án.

Hazafias üdvözléssel
Dr. Samassa József
bibornok, egri érsek.

Pénteki levél.

Nem szeretnék nyiregyházi asszony lenni. Már hiszen azok közül az asszonyok közül való, akik a napi, vagy szerda és szombat reggeli korzót látogatják.

Sajnálom őket. Hogy ott kell járjanak, valóságos vészöfutasokat, — ha pénzükért vásárolni akarnak, a napi és hetipiaczokon.

Két hetivásárt jártam meg mostanság. Az egyikről azonmód jöttem vissza, Nem vettem semmit. Nem lehetett. És ha eddig kicsinyeskedő élehetlenségnek tekintetem a piacról élő asszonyok panaszát a piacrendje ellen, hát most meggyőződhettem róla magam, és egy csöppet sem csudálkozom rajta, ha a piacra járó asszonyok idegesebbek a hivatalból hazajáró férjüknél.

Nem a drágaság hiszen végtérre ha egy zsák tengeri hét hatos, hát akkor hét hatos, — ha pedig két forintba szakad az ára, hát akkor két forint. Megveszi így is és úgy is az ember, mert kénytelen véle. Mert a négy forintos köből gabonából sült kenyérből sem eszik az ember egy evésre többet, mint a tizenkét forintosból.

Csak hogy nem lehet megvenni. Pénzen sem. Kimondott, alku nélküli árban sem.

Nem lehet az áruhoz hozzáférni. Az alkuszoktól. Tökéletesen mindegy az, hány óra kor megy ki az ember. Meg sem állhatnak a szekérrel még, le sem szedik a zsákot, már körül rohanja a szekeret egy csapat ember, akik az egészre alkuszna. És körülveszi az árut egy áttörhetetlen embergyűrű, amelyiktől ugyan nem jut szóhoz semmi teremtet lélek.

Sőt még nekik áll föllebb. Halottam, amint rászóltott egy közülök egy iparos asszonyra.

Magának még nem szabad vásárolni, maga kofaasszony, álljon félre. Jöjjön kilencz óra után.

S ez így megy, mindenféle árunál. Summába veszik az egészet, és csak természetes, hogy a termelő szivesebben adja, ha korábban adhatja el az egészet, mint zsákzámra. Hogy azután hol vegyen hát a lekofázott iparos vagy akár nagyságos asszony? Hát vegye meg liter vagy tudomisen kilószámra majd a nem kofa uraktól, olyan árban, mint éppen gusztusok tartja odaadni.

S a rendőrök? Akikre holmi felügyeletek vannak bizva? Oh kérem, a rendőröket nem kell kurentálni. Ott sétálgatnak, roppant méltóságteljesen kopogva a nádpálcával, s egy-egy ilyen kis összekoccanás láttán fölséges lesajnálással nézik a közönséges, veszekedős piacnépet. Szinte kívül látszik a gondolatuk.

— Még tán azt várnátok, hogy közzibetek vágjak?

Mult levelemben bosszantó és értelemzavaró sajtónibák csuszak, amiket nyilván az idő rövidsége miatt hagytak ott a szedők.

Nem divatlan, hanem dimatlan, — nem bure, hanem buta fejű, nem anyai, hanem anyagi. S a Tumunyakrészt közbevetett mondata után nem nagy, de kis „h” betűt kellett volna szedni.

Az iskolai fiu kézimunka tanításról. (2)

A természet maga gondozkodik, hogy az ember egyoldalulag nem képezhető ki teljesen, ha megkivánja, hogy a szem vagy a kéz kiművelése szükséges, úgy kénytelen az egész ember a munka képesség bizonyos fokán állani. Az ember egyes szervei bizonyos összefüggésben állanak egymással s egyiknek a munkaképessége a másik fejlettségétől (képzettségétől) függ.

Általános tapasztalat azt mutatja, hogy a nagy idegcsoportok felhasználása igen könnyű. Ellenkezőleg a finom és legfinomabb tapintó és mozgató érzékeinket a karban, kézben és különösen az ujjakban csak kitartó és fáradságos gyakorlás által leszünk képesek akaratumknak alárendelni. Sokkal könnyebb fejszével fát vágni, mint ujjaink segítségével az író tollat vezetni. A gyermek midőn irni tanul úgy szólván testének egész ideg csoportjával ir; de felnötteknél is tapasztalható, hogy arcizmaik a kéz mozgását követik. Mit mi durva munkának nevezünk az a nagy ideg csoportokat foglalkoztatja, a finom munka pedig a finomabb érzékeinket. Bzért a durva munka csak a durva vagy is a nagy idegcsoportokat foglalkoztatja — fejleszti, a finomabb pedig a hol már finomabb figyelemre is van szükség a finom ideg mozgásokat fejleszti. Ez utóbbi bir nevelő hatással, előbbi, t. i. a nehéz munkálatok az érzékeket eltompítják. Nem a fejsze, kapa, ásó és a csákány; hanem a könnyű kalapács fűrés, gyalu, véső, kés és olló a kéz ügyesítő oktatás eszközei.

A gyermekek fejlődésének megfigyelése megtanított minket arra, hogy az érzékeknek kiművelése mielőbb történjék, mert az agycentrumok, melyek a kéz mozgási idegeinek parancsolnak (Preyer szerint már 17 hetes korban alaposan felismerhetők) igen korán kifejlődnek. Ha a nevelésnél kellő időben kezdeteket veszik, úgy az idegmozgások teljes fokra fejleszthetők; ha későn kezdjük a kiművelésüket soha sem érhetők el, mert a felnőtt embernél a fejlődés már egy bizonyos irányban történt s az összes vonalakat úgy kiélesítette, hogy az általános (összes) kiképzés már teljesen lehetetlen. A kezdet gyermek korban a tankötelezettség előtt történjék, a rendszeres fejlesztés pedig 8—16 éves korig; mert ha később látunk hozzá, az eredmény nagyon keves lesz. Természetes itt sem szabad túlzásba esni, mert főképp az ujj gyakorlatoknál nagyon is ügyelnünk kell arra, hogy a durváról a finomabbra térjünk át, vagyis a könnyebből a nehezebbre. A kéz fejlődésére is érvényesek az általános neveléstani szabályok.

A modern gyógy paedagogia a kéz ügyességét a beszéd szervével is összefüggésbe hozza, mert az orvosi tudomány is elismeri, hogy a jobb kezeseknél az akarat, a beszéd idegeit a bal koponya csészében létezőknek tekintik s magfordítva, a bal kezeseknél pedig a jobb koponya csészében. — Bzért az oly gyermekeket kik bal koponya csészéjük zuzódása következtében beszéd képességüket részben vagy teljesen elvesztették bal kezük ügyesítése, gyakorlása által akarja beszéd képességüket a jobb koponya csészében sértetlen állapotban levő agyban megrögzíteni s ez által beszéd képességüket fokozni. A hebegők pedig határozottan kigyógyulnak ha jobb kezők rendszeres gyakorlás által ügyesedik; mint ezt a gyenge

— Szörmeboák — Kézimunkák —
Blousok. Férfi és női fehérneműek
nagy választékban érkeztek

S T E R N S Á N D O R
uri- és női divat, kézimunka üzletében Nyiregyházán,
Pazonyi-utca 2.

elméjük potsdami iskolájának vezetője dr. Kluge fényesen bebizonyította. Bizonyos tehát, hogy a kéz rendszeres ügyesítése és ápolása a beszéd képességét is fejleszti. — Minden kéz mozdulat az agyra is bír hatással, hiszen a kezügyesség nem a kézben, hanem a fejben, az agyban székel, az agyból indul ki. A kezügyesség fejlesztése tehát egy neme a tudományos nevelésnek, a kéz egy érzék, egy út, mely direkt az agyhoz vezet. Nincs oly kézi munka, mely többé kevésbé az agy működését nevenné igénybe és az az egyén ki kezével művészi dolgot képes létesíteni, feltétlenül mint gondolkodó is, jó fejjel bír; — eszes. — A butaság a lomhaságnak iker testvére.

A kezügyesség felkölti a szunnyadó erőt, a lélek munkálkodását, a figyelmet és az akaratot, mozgásba hozza az akarat rendszeres megnyilatkozását. Ez tehát azon fontos képző eszköz, melynek segítségével a tudás az agyban maradandóvá tehető.

Azonban nem szabad figyelmen kívül hagynunk azt sem, hogy a kezügyesítő oktatás erkölcsi szempontból is igen fontos. A biblia szavai „Arcodnak verejtékével egyed a te kenyeredet” nem vonatkoztathatjuk erre, mert nekik a munka, főképp a testi munka, jótétemény és megmentőjük a csendes nyugodt üléstől; — legfőbb természeti szükség a testi és lelki fejlődésre, mely nekik végnélküli örömet okoz. Ez nem csak a gyermekekre érvényes, hanem ős idők óta mindenkiére vonatkozik, mert munka és fáradtság által megédesítve lesz életünk. A játék a gyermekeknek legkomolyabb foglalkozása. Soha és sehol sem szorgalmasabb a gyermek mint a játéknál és ha játék által valami határozott dolgot kell végeznie úgy játszva tanul dolgozni. A játéknál a gyermek teljesen szabad, a munka pedig parancsolva lesz így a neki nagyörömet okozó munka mellett a legfőbb erényt az engedelmességet sajátítja el. Paedagogiai szempontból is igen helytelen, ha a gyermektől csak a szellemi munkát kívánjuk meg, mert ez neki igen keserű foglalkozás, melyet csak szigorral vétehetünk be vele. Ezzel ellenkezőleg bebizonyított tény, hogy a célszerűen megválasztott kézi munka mellett, csak szorgalmas, figyelmes és igyekvő gyermekeket láthatni.

Más szempontból is tekintve a kezügyesítő oktatást, nagy annak a jelentősége. A szellemi és kézi munka helytelen megkülönböztetéséből származott azon veszélyes ellenáramlat, mely a szellemi munkások és az iparral (kézimunkával) foglalkozók közt létezik, mely a két osztályt egymással szembe állította. Az a lenézés, melyben a kézi munka már ős idők óta részesült, hasonló egyoldalúsággal válaszol s ezen kölcsönös hibás megbecsülése teremtette meg a socialista szervezeteket.

Ha az ifjuság belátja, hogy épen olyan nehéz egy félig meddig művészi dolgot elkészíteni, mint a számtani vagy nyelvtani stb. tudományokat elsajátítani, akkor önmagától fogja a kézimunkát s általában a munkát tisztelni. — Nem véletlenség, hogy az amerikaiak a kézi munka oktatást oly nagyra becsülik s az emberben az akaratot s a munkakedvet is értékelik. A kézi munka oktatásnak nagy szociális jelentőségét felismerték a franciák is midőn azt még 1883-ban kötelezően behozták iskoláikba. A szociális béke már az iskola padjain lesz előkészítve, ha a szerszám a tankönyvek mellett elfoglalja méltó helyét, sok előítélet megszűnik. — A nagy gondolkodó: Tolstoj ide vonatkozó szavai ezek: „A szociális kérdés nem lesz előbb megoldva, míg a kézi munka nem foglalja el méltó helyét, még pedig nem csak elméletileg, hanem a gyakorlatban is, míg nem tekintik oly tiszteletre méltónak a fát gyalulni, mint a pénztárnál pénzt számlálni, vagy aktát elintézni, aláírást eszközölni, stb.,

rüviden oly munkát végezni, melyet szellemi foglalkozásnak neveznek.”

Nem képezheti kérdés tárgyát, hogy a kézi munka oktatás célja érdeklődést felkeltene a munka iránt abban is, ki nem keze munkájával fogja idővel kenyerét megkeresni. Az a munkaadó, ki gyakorlatilag is képzett, sokkal nagyobb becsben áll munkásai előtt is, mint az, ki a munkát csak elméletileg érti; s ő a saját és munkásai javát jobban képes előmozdítani s ez által a szociális békét is közvetíteni. Ő nemcsak gazdasági helyzetűnek, hanem a munkás osztály jellemét és gondolkodás módját is képes lesz jobban megérteni.

Szociális jelentősége leginkább abban áll, hogy a kézi munka tanítás a közös munkálkodásnak és a kölcsönös segédkezés és egymásra utaltságra alkalmat szolgáltat, mi más tárgyak tanításánál nem engedhető meg.

Már a külső körülmények is megkövetelik a kölcsönös segédkezést, az egymásra való utalást, mely a közös munkálkodást, a munka közösségét, s a munka közös szeretetét előmozdítja. A szociális különbségek a munkában való versenyzésben megszűnnek, mindenki egymásban közös munkatársat, barátot és segítőt már gyermekkorában fog felismerni, mely aztán egész életére is kihatással lesz.

A fegyelmelésre is nem hallgatható el hatása, mert itt a tanuló viszonya más lesz a tanítójához, ki a gyermekhez mint barát, mint segítő társ közelébb férközhetik, jobban ismerheti ki jellemét, tehetségét. A tanuló igyekeznél fog a tanító intésének engedelmeskedni s nem lesz szükség a gáncsra s a divó fegyelmelési eszközökre. Az egész módszer abban áll főképpen, a gyermeket öntevékenységre, önállóságra vezetni s látó és gondolkodó képességét fejleszteni. Minél kevesebbet beszél a tanító a gyakorlati munkálkodásnál s minél jobban érti szakmáját, annál nagyobb sikert ér az el. Odaadólagnak munkálkodik minden tanítványa, barátságos tanácsát figyelembe veszi és munkája direkt az életre kihatással fog bírni, s ezért a kézi munka tanítást azon összekötő hidnak tekintetjük, mely az életet az iskolával kapcsolja össze. Sok tanító életpályájának megválasztása is itt veheti kezdetét s nem lesz kénytelen sok szülő is gyermekének helytelen életpályája miatt későn siránkozni. Engedjünk az ifjuságnak szabad kezét, ismertessük meg velük, hogy nem csak a hivatalnoki pálya az, hol boldogságát, megelégedettségét s megélhetését lelheti fel s legyünk mi is Herbart szavainak igazságáról meggyőződve, hogy „sok gyermek kézi munkájával előbb tud boldogulni, mint iskolában szerzett tudományával”. Az ugynevezett „kitünő” tanulók az életben gyakran nem állják meg helyüket, s az ugynevezett „elégtelen”-ekből kitünőséget, mint Liebig, Humbolt Sándor stb.

Biztos ítélet, önuralom, jellem szilárdság, energikus akarat és helyes megítélés a kivánságnak, csakis a helyesen vezetett kézi munka tanítás által fejleszthető.

Tehát: „képezzük a szemét, gyakoroljuk a kezet, éles lesz az ész s erős akarat”.

Nandrassy.

Királytelki-iskola.

Kevesen vannak, kik tudják, hogy a rk. egyháznak a királytelki szőlőskertben van egy iskolája.

A rk. egyház méltányolva a szőlőbeli lakosok, illetve tankötelesek nagy számát, áldozatot nem kímélve mintegy másfél év előtt állította azt fel.

Tanítója: Leskó Sándor.

A tanítóképzből magával hozta mindazon jó tulajdonságokat, melyek egy ifju, hivatásáért lelkesedő, ambítozus tanítóban kell, hogy legyenek.

Mindjárt az első tanévben derekasan meg is felelt a hozzá fűzött reményeknek, sőt ismerve a szőlőbeli „anyagot” felül is multa azt.

Csak hogy a királytelki szőlőkben nem villany, de még mécses sem világít s oly annyira sötétségben élnek az emberek, hogy szinte elsem hihető miszerint ez a hely Szabolcs megyéhez, pláne annak a központjához tartozik.

Hogy kabátos embert türjenek maguk között, hogy az ő gyermekük büntetés terhe alatt köteleztessék az iskolába járásra, ez már csak még is sok, ez elnem türhető.

Dankó József uram úgy gondolt ezen segíthetni, hogy kidobolja a tanítót s akkor iskolába sem kell járni a „pulyának”. A gondolatot tett követte. 1908. április havában a mit sem sejtő tanítóhoz bement az iskolába és a növendékei előtt amugy királytelkiesen inzultálta. Csak a sértett erős bordáinak köszönhető, hogy a lélek, az ambícióval együtt menten uj hazát nem keresett magának.

Martinkó Ádám sem akart kisebb leány lenni Dankótól, ő meg késeléssel gondolta a célt elérhetőnek.

Igy tehát csak a kivitelben volt köztük némi eltérés, a célban megegyeztek.

Ez volna a bekezdés.

A bonyoda'om már komolyabb, mert az ügyészség vette kezébe az ügyet.

Ítélet még ez ideig nem hozatott.

Meghajlunk a bíróság intézkedése és ténykedése előtt és távol is van tőlünk e ténykedésbe beleavatkozni, avagy azt bírálgatni, de mégis engedtsék meg e megfigyzést, hogy ily eseteknél elrettentő példaképp a lehető legrövidebb idő alatt — soron kívül — kellene az ítéletet meghozni, nehogy az ismétlődjék.

Ezen állításunkat igazolja folyó hó 14-ike is.

Mitörtént 14-én este?

Vodiczkó Mihály szőlőkerti kerülő este a sötétben kétszer rálőtt puskájával a tanítóra s ha ez, az első lövés után helyét nem változtatja, úgy a második lövés feltétlen talál.

Két esendőért telefonált be a tanító s megjelent két — rendőr.

Ezek elakarták venni a kerülő fegyverét, de csak akarat maradt, mert a kerülő nem adta. Mit volt mit tenni, japán fogás ide, vagy oda ok haza jöttek s a kerülő egy szegre felakasztotta a puskáját és mint ki dolgát jól végezte pihenőre tért.

Hivatali minősége még a mai napig is sértetlen. Kerülő volt, kerülő ma is. Puskája volt, van neki ma is.

Hogy mi lesz a negyedik eset nem tudható, de ezen három tényből is következtethetünk, hogy nem fog soká késni, különösen akkor, ha a megtorló intézkedés hónapokat vesz igénybe. Szomorú valóság ez a mai korban.

Ezen csak az illetékes hatóság gyors és erélyes intézkedése segíthet.

Ajánljuk is a figyelmébe.

HIREK.

A főispán marad. A jóleső öröm érzetével vetjük papírra ama hirt, hogy gróf Vay Gábor „Szabolcsvármegye szeretet főispánja” megmarad állásában. És ez nem is lehet másképp, amikor a megye, mint egy ember állott talpra és kérte a maradásra. Ilyen hatalmasan megnyilvánuló akarat előtt meg kell hajlania a miniszternek is. Főispánunk pedig hisszük, örömmel marad meg állásába hogy alkosson és munkálkodjon a haza javára. Nehéz, de kedves kötelesség háramlik rá a főispánsággal járó ezer ágazatu elfoglaltsága között. De egy olyan vármegye támogatásával, — mint aminőnek most Szabolcs megye

Sirolin

„Ez az életről és a testről, megcsinált a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kiáltsanak, kérjen mindenki „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Legjobb orvosi csomagolás a gyógyszeriparban. — Az eredeti csomagolásban.

bizonyult — sokat teremthet nem csak a hivatalos, de a társadalmi téren is. Megmarad főispánának a legmagyarabb grófnő, aki módot talál rá, hogy a szivekben egyszer itt, egyszer ott, lobbantsa lángra a hazafiság szent tüzét és mi valóban megtegyük azt amit megtenni anélkül is kötelességünk lenne.

Általános kihallgatást adott Ő felsége f. hó 19-én, amidőn báró Feilitsch Berthold közigazgatási bíró is megjelent előtte. Sokan ebből azt következtetik meggyenkben, hogy Feilitsch kihallgatása kapcsolatos a közigazgatási bíróság személyzetében végbemenő változásokkal.

A belügyminiszter megenegedte, hogy Salzberger Emil nyiregyházi lakos vezetéket nevét Zalara változtassa.

A polgármesterek egyesülete f. hó 26-án alakuló gyűlést tart, melyen városunkat Májerszky Béla képviseli.

A „Nyiregyházi Dalegyelet” f. hó 17-én tartott rendkívüli gyűlésen a megüresedett egyeleti alelnöki állásra Géczy Géza, városi árvaszéki ülnököt egyhangulag választotta meg. Ezen választás eredményét a küldöttség a megválasztott alelnöknek tudomására hozván, Géczy Géza azt elfogadta és megígérte, hogy a dalegyesületi életben nemcsak mint vezető, de úgy is mint aktív munkát teljesítő tag is ohajt szerepet vállalni.

Csak egy virágszálát. Az alispáni jelentéssel kapcsolatosan kimutattuk, hogy Szabolcsmegyében minden negyedik ember tüdőbajban hal el. Öregét-ifjút egyaránt megtámadja a kór, az emberiségnek, ketté töri az itju pályáját, árván hagyatja a meglett ember gyermekeit, az aggoknak pedig nehézzé teszi utolsó napjaikat. A tüdőbetegség rémes pusztítása ellen a gyenge nők állanak ki a legnagyobb fegyverrel a szeretettel. Ott lesznek városunk előkelő hölgyei mindszent napján a temetők kapujában, hogy a József szanatórium nyiregyházi fiókja nevében kérjenek — csak egy virágszálát.

A nyiregyházi leány egyesület ezton mond hálás köszönetet mindazoknak, akik az e hó 17 és 18-án megtartott estélyük sikerét szíves közreműködésükkel előmozdították, első sorban a szereplők és azok szüleinek, akik annyi fáradsággal és áldozattal járultak az est sikeréhez, Percel Carola kisasszonynak a táncok betanítása körül kifejtett fáradozásáért, Sexty Judith urasszonynak, ki a próbák vezetésénél volt szíves segédkezni, Dokupil Gyula urnak a valóban mesteri világitásért Murányi Géza urnak, ki mint kipróbált sugó ezuttal is kitett magáért. A jegyek árusításáért Jakobovits Fanny kisasszonynak. Legelső sorban kellett volna emlitenünk Kégly Szóréna urhölgyet, szeretett disznőnként, ki önfeláldozó fáradozásával újból is tanujelét adta annak, hogy mennyire szíven viseli a leány egyesületet és annak feladatát. A leány egyesület elnöksége.

Szövetkezetek gyűlése. Alispánunk ráirányította a figyelmet a szövetkezetekre, melyeknek száma meggyenkben 44-re emelkedett. A szövetkezetek f. hó 20-án országos egyesületté alakultak, „Szövetkezetek Szövetsége” címmel.

Az országos bírói és ügyészi egyesület vasárnapi gyűlésén képviseltette magát Szabolcsmegyei bírói testülete is. Tudomásul vették a budapesti vezetőség bejelentését,

hogy az egyesület 2800 tagja 70 százalékát teszi a létszámnak. A tárgysorozatban folyó ügyek szerepeltek.

A földművelésügyi miniszter Gógh Győző büdzentmihályi lakost a dadai alsójárásra nézve, gazdasági tudósítónak kinevezte.

Országos atletikai viadal volt f. hó 18-án Kassán, amelyen Budapest, Debrecen, Nyiregyháza, Sárospatak, Kassa, Eperjes és Szeged tornászai vettek részt. A mieink dacára annak, hogy az eddigi országos rekordokat nem egyszer megközelítették, helyhez nem jutottak.

Az új végrehajtási novella ellen nem csak a hitelezők, és az adósok panaszkodnak, hanem a végrehajtók is. A nagyváradi kir. tábla végrehajtói memorandumot állítottak össze melyet országszerte aláírtak és kéri államosságukat, mivel nincs megélhetési alapuk.

Uj név. Schwarcz Miksa kisvárdai lakos vezetéket nevét Szöke-re változtatta.

Visszás állapotok. Nem szívesen foglalkozunk ugyan a posta, távirat és telefon kezelésével, mivel azokat inkább támogatni kellene a nagyközönségnek. Azonban sajnos, Nyiregyháza bármennyire is türtőztetjük magunkat, ne csodálkozzanak rajta az illetékes körök, ha olykor a rendellenességek miatt kifakadunk. Nem tudjuk, hogy ezen visszás állapotoknak mi az alapoka. Az e, hogy ezen közintézmény, amely minden téren szép és nemes funkciót kell hogy végezzen, oly félreeső helyen és arra nem méltó épületben van elhelyezve, vagy pedig a tisztviselői karban, avagy a kezelő személyzetben keressük e a hibát. Tény az, hogyha más városból hozzánk vetődik egy idegen, az elcsodálkozik azon állapoton, melyet a nyiregyházi közönség oly nyugodtan elbírálni képes. Állításainkat azonban példákkal is igazolják.

Szerkesztőségünkben legutóbb bemutatott egy D. jelű távirat, mely folyó hó 16-án este 6 óra 9 perckor érkezett Nyiregyházaára egy a piacon levő, este 8 óráig nyitva tartó ismeretes cégnek, amely igen fontos tárgyban várt értesítést tartalmazott, és ezen táviratot folyó hó 17-én reggel 9 és fél órakor kézbesítették. A távirat késedelmes kézbesítése a félnek III azaz száztizenegy koronájába került. A címzett ezen távirattal a postahivatalhoz fordult, ahol elégtételt kívánt magának szerezni, ahol azonban azon felvilágosítást kapta, hogy jövőben ha táviratot vár, jelentse be előre a postán, mert különben nem kötelesek éjjel táviratokat kézbesíteni. Ezen kijelentés nagyon furcsának tűnik fel előttünk, amikor a nagyváradi igazgatóság az éjjeli szolgálat rendszeresítése ügyében tárgyal alispánunkkal.

A telefon kezelésével sem lehetünk megelégedve, bármennyire is igyekszik a főnökúr a nagyközönséget a jövőre nézve megnyugtanni, mi azonban az előzmények után azt is pessimizmussal fogadjuk, különösen addig, míg valamely oly változást nem léptet életbe, amely az eddig divó szokásokat egyszerűmindentkorra onnan kiküszöböli.

Többek között tegnaptól tudunk egy körülményt, amidőn egyelőfizető 9 és fél órakor interurbán beszélgetést rendelt meg, amit a kezelőség előjegyzésbe vett. Az előfizető, a ki ismerte már a helybeli kezelést és az interurbán kapcsolást, egy órai várás időt tűzött ki önmagának. Ezen idő elteltével, fél 11 órakor a központot felhívta és sürgette a kapcsolást, amidőn azon választ kapta, hogy egy dringent kapcsolat van még előjegyzésbe, mely után ő következik. Ezt követő-

leg ismét félórát várva, 11 órakor hosszas harangozás után kérdést intézett a központ-hoz, amidőn azt a választ kapta, hogy délig okvetlen kapcsolást nyer. Megjegyzendő, hogy 11 órakor ajánlatot tett a várakozó, hogy délután 3 órára halasztassék el a kapcsolás, mivel teendői vannak, de azt a választ nyerte, hogy nem lehet, mert Budapest a jelentkezést tudomásul vette. Az előfizetőnek — tetszett nem tetszett — délig várnia kellett. Déliben újabb felhívás után ismét biztatással hallgattatták el.

Szegény előfizető fél napi idejét elpocsékolva, a várakozástól és biztatástól elgyötörve, déli pihenőre vonult, és 2 óráig a központot zavarni nem is kívánta. Ekkor újabb felhívta a központot, amidőn úgy látszik felváltás történt, mert a szolgálattevő az előfizető kálváriájáról semmit sem tudott. A kora délután ismételen megkezdődött az eljárás, mely 3 óráig vajudott, amikor jött a felszabadulás ideje, és jelezte a kezelő, hogy időközben a budapesti vonal elromlott. (Arra vagyunk kíváncsiak, hogy a Miskolc és a Debrecen-felé menő huzalok egyszerre mondták-e fel a szolgálatot?)

Ha az elmondottakhoz hozzá vesszük még azon sok apró szekaturát, melynek az előfizető nap-nap mellett ki van téve, amikor a központban olykor-olykor szeszélyeskedés áll be, amikor legalább is félórán át való jelentkezés után kap kapcsolást. Vagy ha egy kis bosszuságról lévén szó, egyszerűen az előfizetőnek odaszólnak és a „mással beszél” praktikuma vétetik elő. Ne vegyük tehát az illetékesek jelen felszólamlásunkat akadékoskodásnak, mert bennünket kizárólag a posta reputációja és városunk jó hírnevének megóvása vezet. Bizonyítékaul ennek, megjegyezzük, hogy ami a postai küldemények kikézésítését illeti, elismerőleg nyilatkozunk, figyelembe véve azt, hogy 3 pénzeslevélhordó és 6 levélhordó Nyiregyháza város 92 utcáján kézbesít, amely oly munka, amit lekicsinyelni nem lehet.

Megvert birkozó. A nálunk is nagy népszerűségnek örvendő Czaja műbirkozót, Bukarestben Sidoli cirkuszában a közönség megverte, mert egy Padubni nevű orosz legyőzte s Czaja e feletti elkéseredésében a győztest tetteg bántalmazta.

A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egyesülete f. hó 20-án gyűlést tartott Budapesten, amelyen beszámoltak a nyiregyházi fiók örvedetes gyarodásával is. Ez időszerint 73 ezer taggal és 3,700,000 kor. vagyonnal rendelkezik az egyesület. 393 rokkant és 106 árvát segélyez.

Névmagyarosítás. Weisz Ferenc pazonyi lakos a maga és gyermekei nevét, miniszteri engedéllyel Szakolyi-ra változtatta.

A horitaladó eltörlése ügyében f. hó 21-én a budapesti Tatterszálóban országos gyűlés volt, melyen a sóstószőlőtelepi gazdák közül is sokan jelentek meg. A vezetőség bejelentette, hogy 32 város, 82 borvidék, 39 nagyközség, 27 gazdakör, 56 népkör, 4 iparkamara, 6 vendéglős testület, 254 küldöttség vesz részt a tiltakozó gyűlésen, akik 30,000 aláírással ellátott kérvényeket szolgáltatnak be. A gyűlésen memorandumot fogadtak el, melyet a kormányhoz beterjesztenek és országos akciót indítanak annak sikeressége érdekében.

A mozgósítás esetén hivatalban marandó tisztviselők névsorát évről-évre összeállítja a belügyminiszter. Dacára ennek feltűnést keltett vármegyénkben, hogy a kimutatást most, Bosznia annexiójával egyidejűleg sürgősen össze kell állítani.

Saját gyártmányu glase
börkeztyük 2 K. 40 fill.

MELLFÜZŐKET (Miedert) mértékszerint jótállással készít

Blumberg József keztyü-, kötszer- és tűzőkészítő

Nyiregyháza, Városház-tér 2. (R. k. Parochia épület.)

Dr. Laufer Miksa fogorvos külföldi utjáról visszaérkezett, rendeléseit megkezdte.

Hangverseny. Füredi testvéreknek a Koronában rendezendő mai hangversenye fényesnek ígérkezik, melyet nem csak a szereplők tudása garantál, hanem a változatosan összeállított műsor is melyet a következőkben adunk le. Hajdn, F-dur vonósnégyes előadják: Füredi Sándor, Dr. Füredi Lajos, Füredi Henrik és Füredi Samu. Grieg: Zongoraverseny, előadják Volkmann Róza és Benkő Miksa Shubert-Vielhelmy „Ave Maria” és Hubay: „Carmen ábránd” hegedűn előadja Füredi Sándor. Kososky: „Pique Dame” Ária és éneklő Naeter Elsa Grieg: „Szeretlek én” dal éneklő Naeter Elsa dal és operanékesnő Purcel: „Air” Popper: „Vito” gondokán előadja Füredi Samu. Saint-Saens: Nagy Ária a „Sámson és Delila” operából b) Liszt, „Die drei Zigeuner” éneklő Naeter Elsa dal és operanékesnő Beethoven: Zongorahármas G-dur, előadják Füredi Sándor, Füredi Samu és Benkő Miksa.

Leszakadt vezeték. Tegnap este végzetessé válható szerencsétlenség történetet volt a Károlyi-téren. — A villamosági társaság vezetéke leszakadt és ráesett az alatta elhaladó motorra. Ez volt a szerencse, mert máskülönben a nyirkos talajon könnyen eshetett volna emberélet áldozatul. Hasonló baleset már fordult elő a Kállai-utcán, amikor esős időben a száz voltos áram agyon sújtott egy lovat. Ebből lehet következtetni, hogy milyen következményekkel járna, ha a 20-szor olyan erősáramu primer vezeték szakadt volna le. A tegnapi baleset végzetessé válhatóságáról tanuskodik, hogy a motor tetején elhelyezett hűtő-cső nagy darabon elpárolgott az erős villamos kisüléstől. A közönség érdekében szükségesnek tartjuk, hogy a város forgalmasabb helyein átvonuló vezetékek rövidre záró készülékkel látassanak el, ép úgy, amiként a budapesti távvezetékekénél szokták.

Áthelyezés. Lakatos Károly gávai tanítót a vallás- és közoktatásügyi miniszter a debreczeni-külteki iskolához helyezte át.

Vizsgálat. Tegnapelőtt Fekete Jenő és Kondrács János állatorvosok a rendőrség közbejöttével megvizsgálták az összes mészáros és hentes üzleteket, azok műhelyeit és több helyen koboztak el nem a vágóhídon vágott húst, valamint hibás mérlegeket.

Királyi tanácsos és a tehene. Nyiregyháza város rendőrségének is meg volt a napokban a maga szenzációja. Nem ugyan olyan nagy mint a budapesti, amikor az a Laskóczy ügyét nyomozta, de az természetes is, mert hát kisvároshoz csakis kis szenzációk illenek. Arról van ugyanis szó, hogy egyik királyi tanácsosunk (a sok közül) panaszt tett, hogy éjjel az udvarfeleli ablakát verik. A rendőrség kiállított egy közembert, de az nem látott, nem hallott semmit és másnap újból panaszkodott a kir. tanácsos ur. Ekkor már 2 rendőr állotta a posztot, sőt háromra is felémelték a létszámot. Az eredmény ismét semmi. A rendőrség tehetetlen volt, ami nem is csoda, amikor az az ember is tanácsala-

nul állott, aki még a királynak is adna tanácsot, ha kérne tőle. Így tartott ez napokon keresztül, míg végre akadt egy közönséges Andris, aki nem kért egyebet csak azt, hogy egyedül állítsák ki az őrségre. A rendőr nem okoskodott sokat, hanem lefeküdt a földre az ablak alá. Éjfél tájon azután meghallotta a titokzatos hangot. Ő azonban sehogy sem ismerte fel abban a tulvilági zenét, a rejtelmes sóhajokat, láncok csörgését, csontok zörgését és más egyebeket, hanem kereste az okot. Bement a szomszédos istállóba, ahol a tehén épen vakaródzott. Most már könnyű volt a rejtélyt megfejteni. Az istálló is, a lakóház is mélyebben fekszik az udvarnál s így az ujonnan vásárolt tehén vakaródzását a szobában hallani lehetett az udvaron azonban nem. — Másnap szét vitte a csepütelegráf a különös eset közönséges befejezését s azóta a szomszédok éjjel is kimernek menni az udvarra, kevesebbet inádkoznak s a tájon a rendőrség pedig nem állja a posztot.

Megszokott süket-néma. Alispánunk egy 9 éves, beszélni, írni, olvasni nem tudó süket-néma fiút köröz, aki az ungvári nevelőintézetből megszökve, a jelek szerint Szabolcs megyébe jött.

Az új Apolló színház erősen épül. A díszes épület melyen öt hét óta állandóan 50—60 munkás dolgozott egész készen áll. Most már csak a belső munkák vannak hátra s ezek is oly nagy erővel készülnek, hogy a mint értesülünk a színház ünnepélyes megnyitása nov 7-én valószínűleg meg fog történni. Ez alkalomra a vezetőség nagyszerű meglepetést tartogat a színház közönsége részére t. i. oly rendkívüli, művészies műsorral fogja előadásainak sorát az új színházba megkezdni, a melyhez még hasonló sem lett városunkban produkálva. Az „Apolló” az új színház megnyitásáig teljesen beszüntette előadásait, mert gépjai a legújabb szerkezetekkel lesznek felszerelve és az új helyiségnek megfelelően átalakítva. A képek ezután jóval nagyobbak lesznek s a nezőtér is úgy van kiépítve, hogy minden helyről mindenki igen jól láthatja az előadásokat. Kíváncsian várjuk ezen már kedvelté vált szórakoztató hely újbeli megnyitását.

Bérbeadás. Nyiregyháza város az Ócserepszin területét a g. tanácsi hivatalban f. hó 26-án d. e. 9 órakor adja nyilvános árverésen bérbe.

A jegyzők fizetésének kiegészítése. A hivatalos lap legutóbbi száma hozza a községi kör- és segédjegyzők 1909. évi fizetésének állami kiegészítését. E szerint a nyirbogdányi járásban 14 jegyző 11530 K 95 fillért, a nyirbátoriban 14 jegyző 10493 K 49 fillért, a dadai alsóban 14 jegyző 9692 K 13 fillért, a dadai felsőben 15 jegyző 11057 K 93 fillért, a nagykáltaiban 12 jegyző 8322 K 35 fillért, a ligetaljaiban 8 jegyző 5617 K 81 fillért, a kisvárdában 18 jegyző 12703 K 19 fillért, a tisztaiban 13 jegyző 6372 K 28 fillért kap.

Menyasszonyok, vőlegények figyelmébe ajánljuk Magyarország legnagyobb ora-, ékszer-, ezüstmű üzletét, mely **Debrecenben a Lőkóvits Arthur és Társa cég,** hol a legmegbízhatóbban és legolcsóbban szerezhetik be szükségüket.

Friss újság! A makulaturát árulóknál hirtelen felszokott a papír ára, s azok között is különösen a Nap-é és a Magyarországó. Azt hinne az ember,

hogy a turó és más élelmi szer talán hosszabb ideig el áll a reggeli újságokban. Dehogy is. A rikkancsok kapták fel azt a szokást, hogy a reggeli újságokat kapdosó publikumot megkárosítják ócska újságok eladásával. A mikor a „pasas” észreveszi a becsapást, akkor már a rikkancs természetesen a 3-ik utcában jár. Különösen hetivásárok napján üzük ezt a jövedelmező mesterséget. A közönségnek ajánljuk, ne fizesse ki az újság árát addig, míg a dátumot meg nem nézi. A rendőrségnek is felhívjuk a figyelmét az elmondottakra, és szeretjük hinni, hogy a tulélelmes gyerkőcöket szemmel fogja tartani és ismételt panasz esetén eltiltja a tetteseket az árusítástól. Volna még szavunk a kikölcsonzott azután a kiadóhivataloknak visszaszámoltatott újságokról is, de erről majd máskor.

A nyirvisszabályozó társulat f. hó 21-iki gyűlésén elnökké Bogáthy Józsefet, alelnökké Májerszky Bélát választották meg. Ezenkívül újjá szervezték a választmányt. Gaal Eleknek lemondása alkalmából elismerésüket fejezték ki eddigi működéséért Szeszich Lajost évi 6000 koronával nyugdíjazták s ezenkívül 10000 korona tiszteletdíjat folyósítottak neki.

Mi minden lehet a patkány farkán. Elismerjük, hogy ennek a témának a fejtegetése egy cseppet sem kívánatos, de mert életbevágó mi is foglalkozunk vele. A Triesztben előfordult pestises megbetegedés alkalmából egy Stein nevű berlini professzor patkányokat fogatott és annak a fedarabot farkát zseletinpépben helyezte el. Pár nap múlva virágzó baktérium telepeket észlelt, melyekkel azután háziállatokat és más kísérleti állatokat oltott be. Az állatok a legkülső lövfélébb ragályokban hullottak el. Ki volt mutatható a depthéria különféle tüdőbetegség és a himlők különféle neme. Ezen nem is lehet csudálkozni, amikor a csatornába beleöntenek mindenféle szennyvizet, melyekben a patkányok valósággal megfürödnek. Az orvosok nem tudják azután az epidémiák alkalmával megállapítani, hogy honnan hurcolták be a betegséget, pedig erről sokat tudnának beszélni a kamarák és kereskedések, a hová hivatlan vendégeként be-be néznek ópatkányságaik és piszkos farkukat végig huzgálják az élelmi szerekben. A ragályos betegségek ellen tehát úgy védekezhetünk leghatásosabban, ha a patkányokat kiméletlenül pusztítjuk és a hatóság nem engedi meg a betegek váladékának a csatornába való öntését.

Fidibusz. A legkitünőbb magyar élelmap. Páratlan népszerűség. Remek szöveg, pompás képek! Mesésen olcsó! Egy szám 6 krajcár. A Fidibusz előfizetési ára: egész évre 6 kor., félévre 3 kor., negyedévre 1 kor. 50 fillér., egy hónapra 50 fillér. Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal: Budapest, Rökk Szilárd-utca 9. szám.

KINCSET TALÁLT A GAZDA

a kőbányai

száritott hizósértéstrágyában.

Minden gazdasági növénynél, de különösen

a szőlőben 100% terméstöbbletet

biztosít. Kérjen saját érdekében mielőbb közelebbi ismertetést, számtalan hiteles szakvéleményt, árajánlatot, melyekkel szívesen szolgál a:

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
Bosányi, Schletrumpf és Társa.

Vasuti menetrend.

(Érvényes 1908. október hó 15-től.)

I. Nyiregyházára érkezik:

Debrecen-felől 6:41, 9:57, 1:37, 5:37, 8:24, 12:18
Szerencs-felől 6:31, 10:03, 1:39, 7:00, 8:43
Csap-felől 6:22, 8:46, 1:10, 8:15
Mátészalka-felől 6:15, 1:04, 5:13
Vásárosnamény-felől 6:25, 1:16, 6:46, 8:50
Tiszalök-felől 6:10, 10:03, 5:00
Dombrád-felől (Máv.) 7:56, 1:31, 3:31, 8:28

II. Nyiregyházáról indul:

Debrecen-felé 4:49, 6:50, 10:14, 2:08, 7:37, 8:56
Szerencs-felé 6:59, 10:04, 3:44, 5:46, 8:58
Csap-felé 6:55, 11:30, 2:00, 7:16
Mátészalka-felé 7:05, 1:50, 7:28
Vásárosnamény-felé 7:12, 10:30, 2:46, 7:23
Tiszalök-felé 7:10, 10:04, 5:55
Dombrád-felé (Máv.) 7:21, 11:46, 2:14, 5:48

Reformáció ünnep. Folyó hó 31-én, szombaton reggel 9 órakor a templomban, a reformáció emlékére ünnepély tartatik, melyre úgy a szülőket, mint a tanügybarátokat ezenél tisztelettel meghívja: a nyiregyházi ref. egyház tanszabválya.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak mély fájdalomtól megtört szívvel jelentjük a nagyszámu rokonság nevében is, hogy a szeretett férj, apa, testvér, após, nagypapa, nagybátya, sógor, rokon Valent Pál nyug. tanító életének 76-ik évében folyó hó 18-án délután 2 órakor hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogult drága tetemei folyó hó 20-án délután 3 órakor fognak az ág. hitv. ev. egyház szertartásai szerint a Kállai-utca 47. számú gyászszobából az Alsótemetőben örök nyugalomra helyeztetni. Nyiregyháza, 1908. évi október hó 19-én. Emléke legyen áldott s pihenése csendes! Özv. Valent Pálné szül. Krajsovits Zsuzsanna gyászoló neje. Ifj. Valent Pál nejevel, Valent István gyermekei. Valent Mihály testvére nejevel és fiával. Valent Mihály nejevel és gyermekeivel.

A városok segítése. Nemcsak Nyiregyháza küzd a pótlódó magas százalékkal, hanem az ország minden városa. Ennek oka, hogy sok állami teendők végeztetését hártja a kormány minden ellenszolgáltatás nélkül a szolgabírói hatáskörökben is eljáró városokra. Dacára ennek a városok csak 2 millió koronát kapnak jövőévben a kormánytól, addig a szolgabíróságokat fenntartó vármegyék 45 millió koronával segítik az állam. Ezenkívül a tisztviselők is méltán panaszkodnak az egyenlőtlen elbánás miatt, mert a városi tisztviselőket, még a kedvezményes vasutijegy váltásában sem részesítik. Folyó hó 21-én egy kecskeméti küldöttség Hook János vezetésével kérte a kormányt a sérelmek orvoslására, amely azt meg is ígérte. — Az ígért azonban szép szó s ha megadják igen jó.

Iparostanonciskolánk fejlődése. Folyó hó 25-én tartja alakuló gyűlését az iparostanonciskola kebelében szervezett „Otthon”, mely az iparos tanulók hazafias és erkölcsi irányban való képzése mellett, azoknak segélyezését is feladatául tűzte. Ezen körülmény egyrészt a tanonciskola nevelői képességét fogja fokozni; másrészt a fiatal iparos-nemzedék nevelése által a magyar ipar jövőjének biztosítása érdekében, bizonyára hasznos munkát fog teljesíteni.

Az új vasuti menetrend. Folyó hó 15-én új menetrend lépett életbe a Nyir. k. v.-on. Az összeállítás nem valami szerencsésen történt, ami kitűnik abból is, hogy a helyimenetek egy-kettő kivételével csak a nagyvasut és a megyeháztér között közlekednek. (Reggel 9 óra 15 perc és este 6 óra 27 p. között nem megy a városon végig helyi motor). Már pedig a város északi részén lakók vannak elsősorban a kisvasutra utalva, mivel ott sem taligát, sem más járművet nem kapnak. Sokan abban a hiszemben béreltek arra lakást, hogy motoron járhatnak hivatalaikba. A vasut kiadása alig eszik a féljártással. A megyeháztéren veszteglő gépet jártni kell, mert másképp befagy a viztartánya. Egyedül a kilométerenkint 1 és fél fillért kitevő jutaléknak a személyzettől való megspórolását éri el vele a vasut. A menetrend másik hibája, hogy † el megjelölve fel-

vették bele a márc. 1-én meginduló vonatokat is és †† el jelölik az addig járó vonatokat. Számolni kell ezen kívül az * és ** al megkülönböztetett, ugyszintén a külön menetrend szerinti szőlőtelepre járó vonatokkal is. Ez természetesen sok zavart fog okozni különösen a Rétközön. — Dombrád felé vonat indul a Mávtól 7:21, 11:46, 2:14, 5:48. Dombrádfelől oda érkezik 7:56, 1:31, 3:31, 8:28. A helyimenetekben 12 vonatpár közlekedik, melyek közül a legelső 7 óra 24 perckor megy ki a vasuti állomásra úgy, hogy a 7 óra előtt Csap, Debrecen, Mátészalka, Szerencs, Tiszapolgár és Vásárosnamény felé indított vonatokhoz sem helyi, sem dombrádi vonattal nem lehet kimenni. A rossz menetrend hatását a vállalat már is érzi, mert egy taligás többet keres naponta, mint a helyi motor. Hisszük, hogy az üzletvezető belátja a beosztás helytelenségét és gondoskodik új menetrendről. A mostaniért sem hibáztatjuk azonban, mert új ember léttére sem ismerhette még ki a helyi szükségletet és erről őt az igazgatóság nyiregyházi tagjainak kellett volna felvilágosítani.

Hirdetmény. A magyar királyi államvasutak debreczeni üzletvezetősége lapunk utján is értesíti a t. szállító közönséget, hogy Nyiregyháza állomáson mindazon áruk, melyek díjszabás szerint a felek által rakandók ki, a fekbérmertesség kedvezménye alól kivételnek és így ezek után a kirakás időpontjától kezdve a szabályszerű fekbér fog felszámíthatni. — Ez az intézkedés folyó hó 14-én lépett életbe.

A Pesti Napló 60 éves jubileuma. Az életkor emelkedése az embernél rendszerin az erők csökkenésével jár s nagyon ritkán fordul elő, hogy egy 60 éves ember még ifjúkori fürgeséggel, erejének teljével tudjon mozogni. Az újságokról eddig ilyen tapasztalataink nem lehetnek, mert a Pesti Napló lesz az első újság Magyarországon, mely január 1-én a 60-dik évfolyamot írhatja ki homlokára. De ez az újság, mélynek a gondviselés ily magas életkort adományozott, nem rokkont aggastyán, hanem ereje teljében levő, viruló ifju, mely büszkén hirdeti, hogy nemcsak kor szerint első az újságok közt, hanem az előfizetők számával is az első helyet vitta ki magának. A magyar újságírodalomnak ez a büszkesége, minden irányban való teljes függetlensége s ebből folyó bátor szókimondás, a valamint érdekessége, jól értesíthetősége és változatos, bő tartalma folytán ma már a magyar olvasóközönség kedvenc olvasmánya s alig van város, vagy község az országban, a hová nem a Pesti Napló jár a legtöbb példányban. Abból az alkalomból, hogy a Pesti Napló most fogja megkezdni 60-dik évfolyamát, újévkor egy rendkívüli ünnepi számot fog kiadni, mely valósággal szenzációja lesz a magyar újságírodalomnak. E mellett azonban állandó előfizetőit karácsonyra az idén is mint minden évben, értékes diszerművel fogja meglepni, melynek könyvkereskedelmi értéke egymaga felér a lap előfizetési árával. A „Festőművészet Remekai” lesz a címe ennek a páratlanul fényes kiállítású diszalbumnak, mely a szépművészeti muzeum klasszikus festményeinek pompás kivitelt másolatait fogja tartalmazni, mindegyik egy-egy nagy mester világhírű alkotása. Az egész albumot művészi kötetbe ingyen megkapja a Pesti Napló minden előfizetője, a ki a kiadóhivatal feltételei értelmében előfizet. Mutatványszámot és az albumra vonatkozó feltételeket kívánatra szívesen küld a Pesti Napló kiadóhivatala, Budapest, VI, Andrásy-ut 27.

A baromfitenyésztésből mikép lehet állandó és nagy jövedelmet biztosítani? A legutóbbi években rohamosan emelkedett nemcsak hazánkban, de a külföldön is a hus ára. Természetes következménye lett ennek aztán az, hogy a közönség a baromfihus és tojásfogyasztást óriási

mérvben fokozta s így a baromfi és a tojás ára is lényegesen emelkedett. Kétségtelenül bebizonyított pedig az, hogy a legolcsóbban állítható elő a baromfihus és tojás, csak tudni kell annak módját, mert ismeretes dolog az, hogy nem minden baromfi való hus- vagy tojástermelésre s nem minden vidéken lehet az egyik, vagy másik tenyésztési ágazat kellő felleadására nagyon jó eszköztünk van s ez a Hreblay Emil állattenyésztési m. kir. felügyelő baromfitenyésztő szerkesztésével hetenkint megjelenő „Baromfitenyésztés” című szaklap, mely immár újévtől kezdve a 7-ik évfolyamba fog lépni. Ezen képes heti szaklapot a szerkesztőség Kolozsvár mindenkinek, a ki levelezőlapon oda fordul, 3 héten át ingyen és bérmentve küldi mutatoul. mert a szerkesztő azt akarja, hogy e házagpótló lapot minden tenyésztő megismerje s abból állandó és nagy haszna legyen. A „Baromfitenyésztés” felöleli és a legteljesebben tárgyalja a gazdasági és sportbaromfi, éneklő- és diszmadár, galamb és házinyulternyésztési és értékesítési kérdéseket. Földbirto- kosok, bérlők, gazdatisztek, kisgazdák, iparosok és magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják a „Baromfitenyésztést”, a magyar baromfitenyésztési ügy igaz barátját. Előfizetési ára: egy évre 10 kor., félévre 5 kor. Előfizetési pénzek e cím alatt: „Baromfitenyésztés” szerkesztősége Kolozsvár küldendők.

A boritaladó eltörlése. Valóban nagyfontosságú, közérdekű kérdés megoldása érdekében lépett ki a kezdeményezés terére a Magyar szőlősgazdák országos egyesülete, mely a boritaladó eltörlése ügyében október 21-ére Budapestre, a Tattersal kelyiségében megtartott országos gyűlésre hívta meg a bortermelőket borkereskedőket, vendéglősöket, valamint ezek országos érdekképviseleteit. A múlt heti számunkban már kimutattuk ennek a mozgalomra fontosságát és jeleztük hogy kb. 1000 irták már alá a helyben körözött kérvényeket. A boritaladó eltörlése nem új követelmény. Mióta fennáll, a borfogyasztásra nézve nyomasztó hatását egyként sanylik a termelők, a kereskedők és fogyasztók. Valóságos képtelenség az, hogy oly országban, melynek sok ezer polgára él a bortermelésből és egyedül csak abból, az állam kicsinyes fiskális érdekékből egyenesen elnyomja a borfogyasztást, nem is szólva arról, hogy a bor megdrágításával az állam rákényszeríti különösen a munkásosztályhoz tartozókat az egészségre sokkal hátrányosabb pálinka-fogyasztásra. Lám, Franciaország, hogy a borfogyasztásnak nagyobb lendületet adjon, már 1900-ban eltörlötte a boradót és 173 millió frank évi bevételről való lemondással sietett a bortermelők segélyére. Nálunk a boritaladó csak 16 millió koronát hoz be, a mi elenyésző csekély összegnek a másfél milliárdot meghaladó állami költségvetésben és a törvényhozás még erről a csekély összegről sem hajlandó lemondani. Azaz, hogy akarna, de nem mer. Már 1902-ben majdnem leszavazta a képviselőház a boritaladót, melyet Széll Kálmán csak nagy erőfeszítéssel mentett meg; másfél év előtt Wekerle is hajlandónak nyilatkozott a boritaladónak legalább mérséklésére, ha az előálló hiány fedezésére már forrásból megfelelő rekompenzációt talál. Hát ez a hiányt pótló fedezet már meg van, a szeszadó felemelése 37 millió K. bevételi többlettel jelent s ennek valamivel több mint egyharmada fedezi a boritaladó eltörlése folytán előálló hiányt. Soha sem nehezült a bortermelőkre a boritaladó súlya oly óriási teherként, mint épp az idén. Az ország rendkívül nagy bortermésnek örvend, a must ára literenként 10-15 koronára szállott le, de még ilyen alacsony árak mellett sem akad vevő, mert a kereskedők félnek attól, hogy a megvásárolt boruk nyakukon marad. És joggal félnek, mert a boritaladó meg egyéb terhek a fogyasztásban annyira

Eladó boros-hordók.

Egyszer használt, tiszta, kifogástalan, cca 600—700 hektoliter azonnali töltésre alkalmas boros-hordók eladók:

Sichermann szállítónál,
Pazonyi-utca 55.

megdrágítják a bort, hogy a kitért minőség dacára a fogyasztók visszariadnak a magas ártól. Hiszen külföldi ember előtt szinte lehetetlennek tűnő dolog azt hogy midőn a termelő 15-20 fillért kap egy liter mustért, Budapest 1 koronán alul sem lehet megiható bort kapni, holott Párisban 30-40 centimes-ért jó asztali bort szolgálnak ki a vendéglőkben.

Görvélykörös gyermekek szedik a „Sirolin-Roche“-t. Ez a legjobb creosot-készítmény, melyet a gyermekek a legszívesebben szednek. Kitért hatással van az általános jóérzésre. Az orrsecretiók elmulnak és a daganatok visszamennek. Jobban használ mint a csukamáj-olaj és vas, melyekkel párhuzamosan is jó ideig használható. Kapható a gyógyszerárakban.

Ha megbízható órára vagy jó és szép ékszerre van szükség, és ezt jutányos áron óhajtja beszerezni, egy forduljon bizalommal **Vrabecz** órázó és ékszerészhez (Nyiregyháza Iskola-u: 8) Javításokat pontosan, jutányosan és jótállás mellett készít.

Tűzijátékokban ujdonságok **Hirschler Mór** fűszerkereskedőnél, volt **Török Péter-féle** üzlet. Ugyanott **m. kir. lőporáruda, vadász, flóbert és revolver töltények** árusítása.

KÖZGAZDASÁG.

Kiállításunk.

A mezőgazdasági munkálatok a befejezéshez közel állanak, és így alkalom nyílik rá, hogy az 1910-ik évben a szabolcsmegyei gazdasági egyesület által rendezendő jubileárius kiállítás előmunkálatait fokozottabb mérvben folytassák.

Az egyesület megismételte a gazdákhoz intézett felhívását és rámutatott, hogy 1910. év szeptember havában 8-10 napos mezőgazdasági és ipari kiállítást rendez, de minthogy e kiállítással tervezett céljukat elérni csak akkor lesz módjukban, ha arról idejekorán, jó előre minden tényező tudomást szerez, egyben segítő munkatársul szegődik, azért többi rendelkezésükre álló szerény eszközök mellett kötelességszerűen ez uton is szíves tudomására hozzák mindenkinek szándékukat és tervezetüket. Majd így folytatják a felhívást:

Indokoljuk e tervezetünket azzal, hogy főként specialis mezőgazdaságunk a külvilág előtt ismeretlen, sőt részben beismernünk kell azt is, hogy még magunk sem vagyunk teljesen tájékozva saját erőnk és képességünkről.

A régi szabolcsi mezőgazdasági kulturának nem éppen hízogó hírére leszünk hivatva mai műveletünk bemutatásával megdönteni a termelésünkkel magunknak a minket megillető dicsőséget megszerezni.

Anyagunk van hozzá bőven. Mi fölvetettük s lelkesen el is fogadtuk a tervet, de nélkülözünk még úgy az anyagi mint testi erőt ahhoz, hogy azt a kívánt s óhajtott sikerrel megvalósítsuk.

Igénybe akarjuk venni és számítani a társadalom minden tényezőjére; tekintet nélkül foglalkozásra s hivatására, mert kiállításunkkal kitértített végcélunk — mezőgazdasági és ipari kulturális fejlődésünk — mindenkinek egyaránt közös érdeke és óhaja s ezért kell, hogy annak költséges és fáradságos munkájához is a lehetőségig minden tényező hozzá járuljon.

Teljes tudatában vagyunk az ezzel vállalt rendkívül terhes feladatunknak, de bizton számítva a társadalom, valamint gazdáink lelkes támogatására, az elmaradhatatlan siker által buzdítva, igaz örömmel és lelkesedéssel kezdjük meg annak szervezését.

Kiállításunk idejét 1910. évi szeptember közepe tájára terveztük, amikor is csaknem minden mezőgazdasági termék, termék által és iparcikk s egyben sok gazdasági gép munkában is legalkalmasabban bemutatatható s a mikorra — még teljes két év alatt — gazdáink és iparosaink teljes mértékben ahhoz elkészülhetnek.

Kiállításunk keretében a mezőgazdasági termények és állatok — kivéve a baromfi és házi nyulenyestést, — erdészet, halászat,

méhtenyésztés, valamint az ipari osztály *megyei*, míg a gazdasági gépek és eszközök, úgyszintén a baramfi és házi nyulenyestés csoportja *országos* jellegűnek határozottatott.

E kiállítás helyétől előreláthatólag Nyiregyháza város tulajdonát képező u. n. „város major”, a vele összefüggő szabad területekkel s a közvetlen vele összeköttetésben lévő „Sóstói” tölgyerdő egy része fog szolgálni, mely fekvésénél, természetes szépségénél, s minden tekintetben könnyű megközelíthetőségénél fogva a legmesszebb menő igényeket is kielégíti.

Habár a részvételre a kiállításon való bejelentési határidő 1910. jan. 1-ben állapított meg, mégis hivatkozva a szervezés nehézségeire — már most felhívjuk gazdátársainkat, hogy részvételi szándékukat — legalább hozzávetőleges méreteivel — tájékoztatás céljából mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Minden erre vonatkozó tudnivalók iránti megkeresésre a legnagyobb készséggel és haladéktalanul válaszol a szabolcsmegyei gazdasági egyesület titkári hivatala, ahol is a kellő információk — vásár és ünnepnapok kivételével — d. e. 9-12-ig és d. u. 3-5-ig terjedő hivatalos órák alatt szóbelileg is megszerezhetők.

Szabolcsvármegye gazdasági egyesülete.

CSARNOK.

Napló kaukázusi utamról.

Irta: **Hlatky-Schlichter Miklós.**

Reggeli négy és fél órakor már utra készen vártuk *csütörtökön, VII/23-án* a kocsit, melyen Ucskulánba, a karacsájatárok főfalujába mentünk. Csakhamar megérkezett Ivan Petroff Wasilyevics furcsa alakú kordéja négy sovány gebével, melyek az elképzelhetetlen nehéz hegyi utakon mutatták meg, hogy mit tudnak. A koesi maga meglehetősen kényelmetlen volt. Azon emberek, kik abban a szerencsében részesülnek, hogy ily kocsiban utaznak, két oldalt, egymásnak háttal ülnek. lábukat pedig a hágsón kuporgatják, vagy lelógatják. Felszálltunk, a négy gebé elindult és mi bucsut intettünk a művelt világnak. Csodálatos módon szakadt itt meg a civilizáció, Mintha egy fallal lenne elválasztva a művelt, a modern világ a műveletlentől. Míg Kiszlovodszkban minden új és modern, és vasut, villamos, színházak, szállodák vannak, addig innen egy két napi járóföldre van csak néhány összetákolt, rozoga kunyhóból álló falu. Utunk Ucskulánig állandóan emelkedett és a legszebb, vadregényes, forrásokkal, patakokkal, erdős és kopár hegyekkel teli vidéken vezetett keresztül. Alig haladtunk fél órát, midőn feltűnt előttünk az Elbrusz hegytömeg hóborított csúcsa (5690 m.) mely egész utunk alatt mindvégig látható volt, csak néha-néha takarta el előlünk irigykedve egy egy közeli hegy, vagy ha beburkolódzott a napról csillogó, hóféhér felhő takarójába.

A máskor elhagyott mezőkön most számtalan kabard tovassal, talyigával találkozunk, melyek mind a kiszlovodszki vásárra mentek. Talyigáik, melyeket maguk készítenek hatszögletes kerékűek, és minden

kenőcs hijján éktelen csikorgással dőcögnek a sziklás uton, amint szép lassu, meggondolt léptekkel vonszolják őket az előbük fogott 2 ökör.

Az ut mellett kétoldalt elterülő buja legelőkön heverő kabardok legeltetik barmikat, lovaikat. 8 óra körül a Brugusztán patakhoz értünk és itt megálltunk reggelizni. Menü volt — mint egész kocsin megtett utazásunk alatt — szalámi, pogácsa és patakviz. A tulsó parton egy csapat kabard tanyázott, kik tágranyilt szemekkel bámultak ránk. Csakhamar tovább mentünk. Nehéz, kanyargó hegyi uton mentünk tovább, míg déltájban felértünk egy óriási fensikra, melyet alig látható nagy távolságban kékellő, ködszerű hegyek szegélyeztek. Itt már a szószeros értelemben a felhőkben kocsiztunk. A sűrű köd óriásokká nagyította a közelben legelő gulyát és pásztorokat. a szembe lovagló nomádok eszünkbe jutatták a mesebeli lovas óriásokat. A ritka levegőben élesen tüzött a nap, melynek hatását napokig megérezte. Rövid haladás után letelepedtünk ebédelni. Az étlap nagyon változatos volt. Most már először haraptunk a pogácsába, azután a szalámiba, italunk pedig a Brugusztánból magunkkal hozott gyanus melegségi viz.

Rövid pihenő után tovább mentünk a magas fűben, melyben lovaink térdik gázoltak. Itt még türehető volt az ut, mert a mezőn meglehetősen könnyűséggel gördültek tova a kerekék. 4 óra tájban elértük a hatalmas fensikét. Itt a köd nagyon nedves volt és csakhamar észrevettük, hogy az előttünk elterülő nagy völgyben, hogy szakad az eső. Rövid várakozás után megkezdődött a leszállás. A kocsit kerekét megkötötte az öreg Petroff és lassan megindult lovai előtt, mi pedig a kocsit után baktattunk, mely akárhány helyen két kerekem ment a hordó nagyságu kövekkel teleszórt és az esőtől kimosott meredeken, úgy hogy Petroff nem egyszer kénytelen volt a kocsit emelkedő oldalán felugrani, hogy megakadályozza a feldőlést. Így tartott ez este hét óráig, mikor megláttuk az első fákat és csakhamar megérkezettünk egy kis piszkos karacsájfaluba, Marába (Marinszki aulba). Itt egy szobát mutatott Petroff, hol megszállhattunk volna éjjelre. De ez oly rémesen nézett ki, hogy, habár esélyesebb lett volna fedett helyen tölteni az éjszakát, mégis elhatároztuk, hogy tovább megyünk. Kilenc óra körül egy remek fekvésű völgyben, a Mará patak mellett letelepedtünk és vacsora után hozzáálltunk a rendezkedéshez, hogy az éjt minél kellemesebben töltsük el.

Az első 2 óra rám esett, mely alatt kis távolban puskaropogást halottam. Másnap tudtuk meg, hogy karacsájok vadásztak medvékre a közeli hegyekben. Csakhamar felváltott dr. Pröhle Vilmos bátyám és én bol-dogan feküdtem végig a kocsin jól beburkolozva a takarókba.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Ezry Miklós. Nagyon kérjük ne verseljen. Az ön tehetsége talál más téren is érvényesülést.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
HLATKY-SCHLICHTER GYULA.

Használt tölgyfa

hordók

minden nagyságban és gesztenyefa transport-hordók jó állapotban

jutányos áron eladók

Wolf Lipót Fiai cégnél Kismartonban, Sopron m.

BUZIÁSI PHÖNIX

ASVÁNYVÍZ

Kitűnő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített, rendkívül üdítő asztali víz.

Üdít, gyógyít. **Orvosilag ajánlva.**

Ivógyógmódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak s a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyf. igazgatósága Buziástüredőn.

Nyiregyházán kapható Hoffmann Adolf fűszer- és csemege-üzletében.

Telefon 19.

Mandl Emil

szénraktára.

Nyilt egész fuvarokban avagy a raktáramban átvéve

100 kg. Porosz szalon-szén	4 kor.	— fill.
100 „ „ téglá-brikett	4 „	— „
100 „ Tatai tojás-brikett	3 „	60 „
100 „ Királdi szén	2 „	40 „
100 „ Vágott fa	2 „	40 „
500 kilogrammnál kisebb tételek	zsákolva	
	20 fillérrel	magasabb árban.

Árverési hirdetés.

A nyiregyházi zálogkölcson-intézet helyiségében tolyó évi november hó 11-én délután 2 órakor a ki nem váltott és meg nem hosszabbított, arany, ezüst és egyéb ingó zálogtárgyak, nyilvános árverés ntján, törvényesen elfognak adadni. Miről úgy az érdekelt elzalogosítók, mint az árverésen részt venni kívánók ezenel értesítetnek.

Nyiregyháza, 1908. október hó 20.

Práger Károly,

zálogkölcson intézet tulajdonos.

Egy középkoru

!! gyermektelen nős egyén, aki már 20 évtől fogva nagyobb gazdaságokban szolgált, jó bizonyítványokkal ellátva, !!

tiszti vagy ispáni állást keres.

Cím a kiadóhivatalban.

Szőlő oltvány

és vesszőről nagy képes árjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm meg aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Gyökeres oltványokból, amerikai és európai sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű „Delawaré”-ből 1 1/2 millió készlet.

Olesó ár és pontos kiszolgálás.

Szűcs Sándor fia szőlőtelepe
Bihardiószeg

SIRKÖVEK

mindenfée alakban és nagyságban
legolcsóbb árak

mellett kaphatók:

FÜHRER ZSIGMOND FIAINÁL

Nyiregyházán,

Vármegyeház-utca 5-ödik szám.

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappanával

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeseltetik.

Sirkövek

tíz százalékkal
olcsóbb
mint bárhol.

Nyiregyháza,
Kótaji-utca 5. szám.

Hirdetések

jutányosan fevéte-
nek a kiadóhivata-
ban.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Szabolcsvármegye legnagyobb butoráruháza

Nyiregyházán, a Törvényszék mellett

Raktáron tartok a legmodernebb stíliú ebédlő és háló szobákat, saját készítményü kárpitozott butorokat, ugymint ebédlő divánok és salon garniturákat a legujabb kivitelben és legjobb minőségben jutányos árak és pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség pártfogását kérve
vagyok

Kiváló tisztelettel

Lefkovits Zsigmond.

Vas és réz butorok nagy választékban.

Dukes és Herzog

Galgócz. Budapest.

Telefon: Galgócz 1. sz. V. Váci-körut 74. sz.
Budapest 88-09. sz.

Czikkeink:

Szárított répaszelet.	Superphosphát
Szárított moslák.	Thomassalak.
Szárított sörtörköly.	Kálisók.
Malátaesira.	Chilisalétrom.
Melasse.	Szárított mar- hatrágya.
Foszforsavas mész.	Trágyagyaps.
Olajpogácsák.	Kénsavas amoniák.
Korpa.	Enyvtelen csontliszt

„Ideál” takarmány répamag.

Lichtenberg Jakab

legnagyobb cipőraktára

Nyiregyházán.

(R. kath. parokhia sarok.)

Mértékutáni megrendelések gyorsan foganatosítatnak.

Aki olcsón akarja őszi láb-
beli szükségletét beszerezni és
hiányát érzi női, férfi- és gyer-
mek cipőknek, avagy férfi- és
gyermek csizmáknak, forduljon
bizalommal hozzám és előre is
biztosíthatom, hogy szolid árak
mellett, pontosan és elsórangu
készítményekkel fogom kiszol-
gálni. Vidéki megrendelések
pontosan eszközöltetnek.

Magamat a n. é. közönség jóakara-
tába ajánlva, vagyok tisztelettel

Lichtenberg Jakab.

Főüzlet:
Telefon 140.

Nyomda:
Telefon 182.

Piringer J. utóda (Borbély Béla)

könyvnyomdája, könyv- és papirkereskedése és könyvkötészete

— Nyiregyháza, Városház-épület. —

TANKÖNYVEK

új és használt állapotban
melyek az összes helybeli tanintézetekben és elemi iskolákban
az 1908—9. tanévben használhatni
fognak

a legjobban beszerezhetőek.

GUTTMANN HENRIK divatáru üzlete Nyiregyháza.

Van szerencsém a mélyen tisztelt vevőimmal közölni, hogy az őszi szövetek uri öltönyökre nagy mennyiségben a legújabb mintájú és legjobb minőségben megérkeztek, melynek megtekintésére tisztelt vevőimet meghívom.

Kiváló tisztelettel Guttman Henrik.

Az őszi idényre már megérkeztek

KREISLER SIMON

divat és kézműáru üzletébe Nyiregyháza

a legújabb kosztüm-kelmék, flanelek, loden-kelmék,
mosóbarchetek.

Raktáron tartok valódi cérna, damast, gradli és schiffon vásznakot.

A legújabb

angol gyapjú kelmék uri- és fiú öltönyökre

nagy választékban.

Továbbá ajánlom kizárólagos szőnyegáru üzletemet ahol mindennemű függönyök, asztalterítők, linoleumok, paplanok, matracok, mesés olcsó árakban szerezhetőek be.

Tisztelettel:

Kreisler Simon.

Saját sajtólásu, kókuszolajból nyert szavatoltan tiszta, legkitünőbb minőségű

„BÓNIO”

(Bejegyzett védjegy)

kókuszszirt árusít az
Első Magyar Kókuszdió Olajgyár
„Bóni” gyártelep és mezőgazdasági r. t.
Nyirbátor.

Vezérképviselő: Gansl L. és Fia Nyiregyháza

Állandó raktár
gyászkalapokban

HALMÁGYI SÁMUEL UTÓDA

Nyiregyháza és vidéke legnagyobb női divat és kalap áruháza.

Tokaji-utca 1. sz. (Főtér.)

Különféle
szőrme, muff és boa.

1908.

1908.

Az őszi és téli idényre a lelegegánsabb újdonságok megérkeztek

óriási választékban és bámulatos olcsó árak

mellett kaphatók: szőrme és plüsch kabátok, Ferenc József zsaketek 26 kor.-tól feljebb, városi és utazó bundák, leány és gyermek felöltők minden minőségben.

Párisi modell kalapok!

Párisi modell kalapok!

Bámulatos
olcsó árak!!

A nagyérdemű hölgyközönség b. pártfogását és személyes meggyőződését kérve vagyok kiváló tisztelettel

Halmágyi Sámuel Utóda.

Női
pongyolák.